

Zelfsturend verzuim via C4

Cliënten, Collega's, Contract, Corvee

Heeft u de zelfsturende autonome voertuigen van Google al gezien? Een staaltje van technisch vernuft met veel sensoren, dat binnenkort een deel van de bestuurders overbodig maakt. In organisaties met zelfsturende teams worden ook veel bestuurders overbodig. Dat stelt wel voorwaarden aan de werknemers die er aan het werk blijven.

Neem bijvoorbeeld Sonja. Zij is eind veertig en wil haar oude beroep weer oppakken. Ze was vroeger jarenlang werkzaam als wijkverpleegkundige bij het lokale Groene Kruis en verantwoordelijk voor vele gezinnen in het dorp. Sonja wil graag haar oude werk weer doen en volgens haar kan ze dat vinden bij WijkZorg, die werkt met de principes van een zelfsturende organisatie met kleine teams van professionals. Maar eerst heeft ze een gesprek met een aantal van haar toekomstige teamgenoten. Het lijkt wel een inwijdingsgesprek in plaats van een sollicitatiegesprek.

Zelfstandig werken

'Wij medewerkers van WijkZorg werken heel zelfstandig voor onze cliënten en we weten wat er van ons wordt verwacht. We zien heel goed welke zorg wel of niet nodig is. Als professionals bespreken we samen de zorgbehoeften van cliënten, onze planning en ook wie de onder-

steunende werkzaamheden verrichten zoals het maken van roosters, brandjes blussen, overleg met de directie, algemene klachten afhandelen, nieuwe collega's aannemen. Dat noemen we "corveediensten draaien".

De professionals worden ook zoveel mogelijk ontlast van administratieve werkzaamheden door moderne elektronische hulpmiddelen. In een digitaal roostersysteem kan iedereen tijdig zijn voorkeur voor werkuren aangeven, zodat de collega die de planning doet dit kan meenemen in de definitieve planning. Alle directe uren en alle ondersteunende uren worden met hetzelfde uurloon of uurprijs beloond. Behalve een goede werkverdeling en technische ondersteuning hebben we vooral behoefte aan collega's die hun verantwoordelijkheid goed begrijpen en nemen.'

Een van de aanstaande collega's die bij het gesprek aanwezig zijn, vraagt ook even aandacht voor de bijzondere situaties, bijvoorbeeld wanneer je niet in staat bent om je werk te doen, zoals bij ziekte. 'Wij gebruiken daarbij onze C4-sensoren', zo vertelt ze enthousiast, 'die zie je nog niet zoveel bij andere organisaties.' Ze begint te vertellen en somt de 4 C's op.

C1: Cliënten

'Als iemand van ons zich niet in staat voelt om haar normale werkzaamheden te verrichten, dan zijn haar gedachten het eerst bij haar cliënten. 'Ik moet vandaag naar mevrouw De Haan, die verwacht mij. Kan ik haar zelf op de hoogte brengen en zeggen dat ik zal proberen of er iemand anders zal komen?'

C2: Collega's

In ons team doe je eerst je best om probleemoplossend aan de slag te gaan. Je denkt dus na hoe je deze zaken zelf kan gaan organiseren. Dus kijk je wie er vandaag de zorg kan gaan leveren bij mevrouw De Haan. Daarom heb je inzicht in het rooster van het team en kan je zien welke collega's er beschikbaar zijn om mee te overleggen of ze jou

kunnen vervangen. Vaak is het mogelijk om jouw rooster te ruilen met een vervanger. Daardoor wordt de werkdruk in het team niet onnodig verhoogd en wellicht heb je er zelf ook belang bij.

C3: Contract

Als je dat geregeld hebt, denk je aan je contract en misschien ook aan je centen. Daarom moet je goed weten met wie van WijkZorg je contact moet opnemen. Je kunt aan ze vragen hoeveel en hoelang je betaald krijgt als je door ziekte niet je eigen werk kunt doen.

C4: Corvee

Terwijl je dat regelt, denk je ook even goed na of je nog in staat bent om corveewerkzaamheden te doen en vanaf wanneer je deze taakjes voor het team zou kunnen doen.

Cliënten, collega's, contract en corvee, dat is een normaal rijtje dat wij in ons hoofd hebben geprent toen we er met elkaar voor gingen. Wel gek hè, dat we dat niet zo deden toen we nog allemaal managers boven ons hadden werken.'

Sonja moest wel lachen, het kwam haar allemaal zo bekend voor. Ze vertelt: 'Weet je, ik ben opgegroeid op de boerderij, daar was het ook heel gewoon om zo te denken. Als mijn vader weer eens last had van z'n hernia, dan stelde hij zelf vast wat ie niet meer kon doen. Voor het melken huurde hij een paar uur de bedrijfshulp in en dat kostte natuurlijk geld. Ook vroeg hij de kinderen of ze een handje konden helpen. En tenslotte liep hij zelf 's middags vaak al weer enigszins kromgebogen lichte werkzaamheden te doen. Voor autonome zelfstandige werkers is zelfsturing de gewoonste zaak van de wereld, zoals de Google car.' ■